

STEAVA DOBROGEI

Anul XIII, Nr. 1-4 (49-52)

Decembrie 2011

TULCEA

SUMAR

- 1 P.S. Dr. VISARION, Episcopul Tulcii ● Mitropolii cărurari
Andrei Șaguna și Simion Ștefan trecuți în rândul sfinților
3 pr. Felix NECULAI ● Spațiul de la Gurile Dunării: repere istorico-spirituale
8 pr. Dr. Ilie BOITAN ● Contextul internațional al întemeierii mitropoliei
Ungrovlahiei (1359)
12 IPS Dr. Laurențiu STREZA, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului
● Despre sfințenia vieții marelui mitropolit al Ardealului,
Andrei Șaguna

ISTORIE. Memoria ținutului și a oamenilor

- 16 Dr. Cătălin NEGOIȚĂ ● Cadrilaterul în perioada 1913-1916
27 Teodor Dan ARHIRE ● Problema timoceană în anii interbelici
35 Nicolae GEORGESCU-TULCEA ● Istoricul farmaciilor din județul Tulcea
39 Dr. Răzvan LIMONA ● Aspecte ale pregătirii și aplicării reformei
agrară din 1921
41 Dan ARHIRE ● DOBROGEA. Cheia de boltă [Album de la Dobruja]
45 Dr. V.H. BAUMANN ● Cercetările arheologice din sectorul de sud-est
al cetății Noviodunum
52 Ligia DIMA ● Medalii dedicate istoriei locale a orașului Tulcea
55 Nicolae RĂDULESCU ● Războiul aerian (II)
57 Alexandru CALCANDI ● Dulci amintiri (Cercul Calcandi)

CREAȚIE LITERARĂ (versuri, proză, însemnări critice, teatru)

- 61 Olimpiu VLADIMIROV ● „Iară târzie” (versuri)
64 Dumitru CERNA ● „Candela de veghe”
65 Ștefan Romeo Ghioc ● „Sfânta Treime”
70 Ion TUTUNEA ● „Se adăpostește multicoloră singurătatea prigoriei
nepereche...”
71 Ioan GHEORGHITĂ ● „Umbra destinului...”
73 Constantin BEJENARU ● „Balada poemului ideal”
76 Tănase CARAȘCA ● „Elegie de iarnă”
80 Mircea Marcel PETCU ● „Vocea inimii”
81 Elena NETCU ● „Cu urmele sărutului tău pe aripi”
83 Tania NICOLESCU ● „Anno lucis”
84 Gheorghe BOGORODEA ● „Plângerea” (I-VI)
87 Ștefan MIHALCEA (1942-1984)
● „Episoade din viața obișnuită a omului cenușiu”
89 Valeriu IMBIR (1951-2009) ● „Anotimp în derivă”
91 Petre LAZĂR (1954-1999) ● „Liziere” (II)
92 Viorel COCA ● „Timp”
93 Ion STAIU (1955-1999) ● „Tăcerea pedepsind cuvintele”
95 Valentina BECARU ● „La căpătâiul nopții”
97 Mihai PĂCURARU ● „Mai mult ca melancolia ninsorii”
98 Stanislav POPESCU ● „Curgerea nopții”
100 Elena NETCU ● „Lenka” (fragment)
103 Adrian BUȘILĂ ● „Condamnat să ucidă” (fragment)
105 Silvia LUCHIAN ● „La păscut cu inorogul” (fragment)
110 Cici Maria DRĂGAN ● „Dimineată banală”
114 Ștefan ZĂVOIU ● „Ego – alter ego” (fragment)
121 Gheorghe ȘEITAN ● „Pândar la via”
123 Tania NICOLESCU ● „Nisipuri”
127 Dumitru CERNA ● Portretul * Maria * Mirela din Piața Măraști
* Pe strada fabricii * Crăciunița de la Librăria Universității
* Autobuzul 13 * Mireasa din turnul cu ceas al primăriei
* Manuscrisul de la Arizona * Romica * Misterioasa moarte a
lui Lulu * Atamanul Terente
137 Carol FELDMAN ● Florile ieftine de pe strada Bograșov * Puterea
credinței * Bunica n-a vrut vodcă * A doua primăvară (fragment)
149 Dan NINOIU ● Cum ne-a salvat Vasile de la invazia extraterestră
153 Valentin ȘERBU (1934 – 1994) ● CĂRTURARII (roman inedit):
cap. XVIII – XXI
163 Oana Gabriela AGACHE ● Un călător printre înțelepciuni – Nicolae Velea
165 Ioan HOLBAN ● Carol Feldman sau povestirea ca terapie
167 Tania NICOLESCU ● Decalogul după Daniel Corbu
169 Mihai MARINACHE ● Ștefan Romeo Ghioc „Pașaportul de piatră” –
Un „film” al vârstelor poetice
170 Marian DOPCEA ● „O viață de om” de Adrian Pal
171 Constantin BEJENARU ● Carol Feldman „A doua primăvară” –
o bijuterie literară
172 I. GHEORGHITĂ ● Olimpiu Vladimirov sau clasicismul dobrogean în
contextul poeziei actuale
173 O. VLADIMIROV ● „Bucuria unor vorbe de tâlc și nu numai...”
(pe marginea vol. de versuri satirice semnate T. Carașca)
174 I. TUTUNEA ● „Duhul bălții” de Gheorghe Petre
175 C. BEJENARU ● „Vocea inimii” de Mircea Petcu.
● „Elegii tulcene” (vol. VII) de I. Tutunea

177 Tănase CARAȘCA ● Zilele Cemei ● Carol Feldman... din nou la Tulcea

PANAIT CERNA (1881 – 1913) ● 130 de ani de la naștere

- 182 Teodor VÂRGOLICI ● Panait Cerna și lirica de idei
185 Stela DUMITRACHE ● Cerna. Studiile poetului filozof: Eminescu și Faust.
190 Gheorghe BUCUR ● Ipostaze ale eului liric în poezia lui Cerna
196 Mihai MILIAN ● Panait Cerna, fiul (corespondența cu familia)
200 Dr. Dumitru CERNA ● Este Panait Cerna un poet de idei?
204 Valeriu TUDOSE ● Panait Cerna: poetul realei purități
207 Ion POGORILOVSCI ● Die Gedankenlyrik – doctoratul lui Panait Cerna

EVOCĂRI. Aniversări. Comemorări

- 209 La moartea lui Adrian Păunescu... (O lacrimă la Ateneu...) de T. Carașca
211 Vasile TERZEA (T. Carașca)
215 Laetiția MITAN – LEONTE ● 95 de ani (consemnări de T. Carașca,
Georgeta Nechita-Burculeț, C. Bejenaru, O. Vladimirov)
225. In memoriam: CEZAR CALENIC (consemnări de Șt. Zăvoiu,
M. Marinache, M. Petcu)
228. In memoriam: ȘTEFAN ROMEO GHIOC (1944 – 2011) ● Poezii
inedite: „Clipa”, „Revenire”, „Testament”, „Tatăl”.
Consemnări despre viața și opera scriitorului: C. Bejenaru,
Șt. Popescu, I. Gheorghită, T. Carașca, I. Tutunea,
Cici Maria Drăgan, O. Vladimirov, Mircea Petcu.

TOMAS TRANSTRÖMER – Premiul Nobel pentru LITERATURĂ

- 238 Poezii: „Copacul și firmamentul”, „Față în față”, „Nocturnă”, „
Elegie”, „Baltice” (prezentare și traducere: Dinu Flămând)

Eseuri/opinii

- 240 Dumitru CERNA ● „Glose despre moarte”
247 T. NICOLESCU ● „Pasărea nemaivăzută”

248 Eminescu: inedit („Noaptea”)

- 250 Laetiția Mitan-Leonte ● „Un Eminescu la Tulcea”.

Puncte de vedere

- 251 O. VLADIMIROV ● „Cât și ce recuperăm din moștenirile ulterioare?”
● Amintiri despre «Poemele revoluției»

Universul de dincolo de mitologie

- 253 Miron SCOROBETE: ● Dacia edenică [„Raiul Daciei Veche”.]

Etnofolcloristică / Patrimoniu

- 261 Valeriu LEONOV ● „Păstoritul în zona C.A. Rosetti” (II)
268 Iuliana TITOV ● Conviețuirii. Arhitectura vernaculară din Dobrogea de Nord

Istoricul presei nord – dobrogene / reflector

- 274 Lelia POSTOLACHE ● Oameni de seamă ai județului Tulcea.
● Cetățeni de onoare.
283 pr. Eugen DRĂGOI ● Preotul Simeon VÂRGOLICI (1902 – 2002),
părintele periodicului VIAȚA ADEVĂRATĂ
285 Lăcrămioara Manea ● Prezentarea tematică a publicației
„Chemare în jurul Bisericii și Școalei” (Tulcea, 1936 – 1937)
286 prot. pr. Romeo Gabriel ISPAS ● Rolul publicațiilor
„Cuvânt bun” (2003 – 2008) și „Colindul Sf. Andrei”
288 M. Marinache, A. Marinache ● ROMÂNIA TRANS-DUNĂREANĂ
(Tulcea, 1880 – 1881)

Univers Psihoeducational

- 292 Dr. Claudia Marinache, logoped Adina Marinache ● „Imaginile tactile:
istoric, caracteristici, experiența românească și internațională”

Geografie. Turism cultural

- 298 Gheorghe Băisan ● Popasuri în Insula Soarelui (II)

Interviurile revistei

- 302 Tania Nicolescu în dialog cu : Ion Tutunea * Nichita Danilov
* Daniel Corbu * Silvia Luchian * Veronica Oancea

Universul artelor. Expoziții

- 318 Adrian Pal ● Prețul operelor de artă
● Pictori români în căutarea unei cote
325 O. Vladimirov ● Până unde se întinde Delta ta, pictore?
326 pr. Felix Neculai ● Expoziții în Episcopia Tulcii
328 Concursul Național de Poezie și Eșeu PANAIT CERNA: 2011
(ediția a XXXVI – a) Monica STRUȚU ● Toamna de astăzi

HAZ. Clubul umoriștilor

- 330 Gheorghe Băisan * Aurel Enică * Stanislav Popescu

331 Clepsidra... Album sentimental

Cercetările au fost efectuate de o parte și de cealaltă a zidului de incintă, acolo unde săpăturile arheologice au identificat structuri de pământ și de chirpici, aparținând unor epoci deferite: secolelor VI – VII p.Chr., la nord, în spatele zidului de incintă, în *intra-muros*; secolelor XIII – XIV, în fața acestuia, spre sud, în *extra-muros*.

O importantă descoperire făcută în exterior, la baza zidului de incintă, este *tezaurul de opt monede tătarăști din ultimele decenii ale secolului al XIII-lea și începutul sec.al XIV-lea*, descoperire legată, probabil, de înfrângerea lui Noghai, când este posibil să fi fost ascuns. Prezența locuințelor de suprafață și a descoperirilor monetare prezintă o importanță deosebită pentru datarea incintei medievale, deoarece repune în discuție momentul reconstruirii incintei de sud.

În zona *intra-muros* a fost investigată o magazie de *dolia* (vase ceramice de mari proporții), aflată în legătură directă cu o anexă formată din una sau mai multe încăperi. ***Aceasta se înfățișează ca un complex, cu mai multe încăperi, surprins pe o lungime de 7,10 m de-a lungul incintei, cu elevație din chirpici și lemn.*** Cât privește datarea sa, materialul ceramic bogat, și monedele descoperite, ne ajută să menținem aceeași cronologie stabilită încă de la identificarea primelor elemente: ***ridicarea construcției la sfârșitul secolului al V-lea, refacerea complexului în veacul al VI-lea și distrugerea acestuia, cel mai probabil, la începutul secolului al VII-lea p. Chr.***

În prezent, monumentele de la Noviodunum au fost clasate în grupa A din ***Lista Monumentelor Istorice/2006***, nr.crt. 169-175, cod **LMI 2004: TL-I-A-05804. (1-6)** în baza Ordinului Ministerului Culturii și Cultelor 2314/2004, publicat în M.Of.R., Partea I, nr.646 bis/ 16.07.2004, cu modificările și completările din anexa la OMCC 2182/2005, publicate în M.Of.R., Partea I, nr.996 bis/ 10.11.2005.

Ele sunt incluse în **două rezervații arheologice**:

a) *cetatea și așezarea civilă cu valul I*, într-o rezervație de 24 ha, cu o zonă protejată de 30 ha ; b) *un segment din necropola tumulară a cetății*, în punctul «La Movilele Dese», alcătuit din 14 movile, situate de o parte și de cealaltă a drumului roman care intra în cetate pe la SE, în total 15 ha, din care, rezervația - nouă ha, zona protejată - șase hectare.

* În anul 2010, cu sprijinul Direcției Județene a Patrimoniului și al Primăriei orașului Isaccea, a apărut volumul autorului, intitulat *"Noviodunum. Șantier arheologic 1995-2009"*, bilanț al cercetărilor arheologice de la Isaccea din ultimii 15 ani. Acest articol prezintă în rezumat principalele rezultate ale acestor cercetări.

Medalii dedicate istoriei locale a orașului Tulcea

Ligia DIMA

Muzeul de Istorie și Arheologie Tulcea

Conștient de valoarea ce o capătă în timp medalia, tot mai multe instituții publice (primării, consilii județene, biblioteci, muzee) marchează diferite evenimente din viața acestora bătând medalii sau plachete.

Odată cu trecerea timpului piesele medalistice devin izvoare istorice care contribuie, prin intermediul imaginii gravate și a mesajului transmis de acestea, la recompunerea diferitelor evenimente istorice. De aceea, prin reunirea în colecții a diferitelor medalii, se formează adevărate "arhive" în metal care reflectă evoluția societății în toată complexitatea ei¹.

Trebuie să menționăm faptul că, încă din antichitate, a existat dorința de a marca prin emisiuni monetare speciale, celebrarea unor evenimente de mare însemnătate. Un exemplu elocvent în acest sens este emiterea decadrahmei de argint de către orașul Atena în anul 480 î.e.n., pentru a celebra victoria obținută în același an împotriva perșilor, la Maraton.

Pe teritoriul României, cea dintâi medalie a fost emisă abia în anul 1551, pentru a consemna vizita regelui Ferdinand I de Habsburg în Transilvania. Această plachetă de argint a fost emisă foarte probabil la Sibiu, oraș care bate între anii 1551-1556 monete purtând numele lui Ferdinand I, ca stăpânitor efemer al Transilvaniei².

În Moldova cea mai veche medalie este talerul de aur al marelui vornic Nicoară, în realitate un medalion de aur, dăruit soției sale Todosia, foarte probabil, cu prilejul aniversării căsătoriei lor. Acest eveniment pare a fi avut loc între anii 1618 – 1620, dată stabilită în urma unor cercetări recente.

În ceea ce privește Țara Românească, va mai trece aproape un veac până se înregistrează și aici prima emisiune de medalii. Inițiativa i-a aparținut luminatului voievod Constantin Brâncoveanu

(1688-1714), care, împlinind în 1713, 25 de ani de domnie a dorit să celebreze acest eveniment prin emiterea unor monete-medalii jubiliare de aur, ce urmau a fi distribuite ca daruri apropiaților săi³.

Perioada monarhiei constituționale (1866-1947) a cunoscut o intensă activitate de emitere a unui mare număr de medalii, din cele mai reprezentative pentru medalistica românească. În primul rând, au fost emise medalii evocatoare ale evenimentelor cruciale, care au marcat această perioadă a istoriei naționale; urcarea pe tronul României a unui principe provenit dintr-o familie domnitoare din Europa Occidentală (1866); cucerirea independenței (1877/1878); proclamarea regatului și încoronarea regelui Carol I și a reginei Elisabeta (1881); împlinirea a 25 și apoi a 40 de ani de domnie a regelui Carol I (1891 respectiv 1906); încheierea tratatului de pace de la București, care a pus capăt războiului balcanic (1913); războiul pentru întregirea neamului (1916-1918 și 1919); Marea Unire (1918); încoronarea regelui Ferdinand I și a reginei Maria la Alba Iulia (1922); eliberarea Ardealului de Nord (1944)⁴. Toate aceste medalii se regăsesc în colecția de medalistică a Muzeului de Istorie și Arheologie Tulcea.

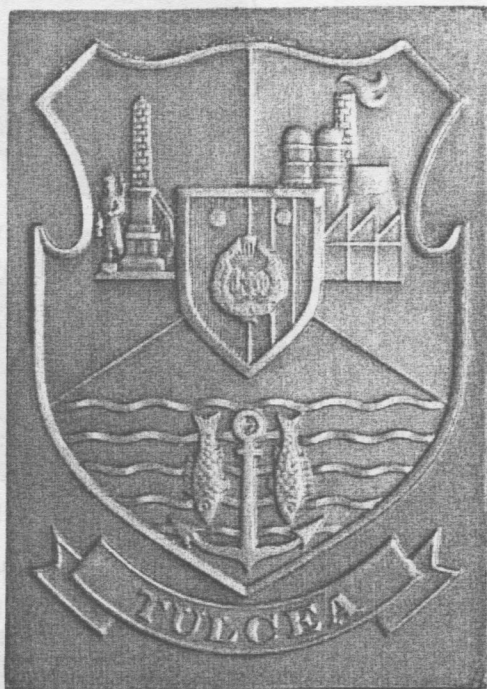
Anii Republicii Populare Române (1948-1965), marcați de puternica dominație politică și economică a Uniunii Sovietice, se caracterizează printr-o adevărată stagnare a activității medalistice din țara noastră. După instaurarea Republicii Socialiste România (1965-1989) activitatea medalistică cunoaște o oarecare înviorare. Se cunoaște emiterea în 1968 a unei medalii, sobră ca aspect, pentru comemorarea a 50-a aniversare a Marii Uniri.

După 22 decembrie 1989, balanța se înclină foarte puternic în favoarea emiterii de medalii din inițiativă particulară, emisiunile cu caracter oficial fiind din ce în ce mai rare.

Pentru orașul Tulcea s-au emis începând cu anul 2003 o serie de medalii și plachete, bătute în cinstea unor evenimente locale de către Primăria Municipiului Tulcea și Consiliul Județean Tulcea. Prin grija acestor două instituții, câte un exemplar al acestor emisiuni au ajuns și în colecția de medalistică a Muzeului de Istorie și Arheologie. Înainte de a vi le face cunoscute, atrag atenția autorităților locale tulgene care ne sprijină în demersurile noastre, că anul acesta s-au sărbătorit 505 ani de la prima atestare documentară a orașului Tulcea, și anul viitor se vor sărbători 2000 de ani de existență a Cetății Aegyssus. Acestor două evenimente consider că li s-ar cuveni o atenție deosebită din partea autorităților

locale și nu numai, prin emiterea unor plachete sau medalii care să marcheze importanța istorică a acestora.

1. Placheta orașului Tulcea

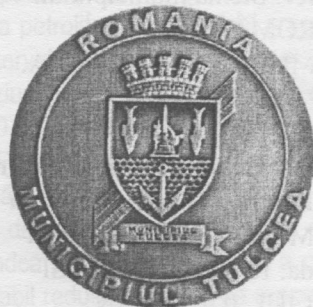

Placheta unifață prezintă Stema județului Tulcea, Monumentul Independenței, Combinatul Tulcea, ancoră și pești. Pe o fundă: TULCEA.

Din păcate, pentru această plachetă nu cunoaștem anul emiterii, ci doar anul când a intrat în colecția muzeului, 2003. An care ar putea coincide cu anul emiterii.

2. Medalia Municipiului Tulcea, 2003

Av: Stema municipiului Tulcea. ROMÂNIA
MUNICIPIUL
TULCEA.

Rv: Statuia ecvestră a lui Mircea cel Bătrân.
MIRCEA CEL
BĂTRÂN DOMN A
TOATĂ ȚARA
ROMÂNEASCĂ
1386 – 1418.

3. Medalia Festivalului Internațional al Dunării Tulcea, 2003

Av: DUNĂREA FLUVIU AL EUROPEI. FESTIVALUL INTERNAȚIONAL AL DUNĂRII 2003. 9 – 17 AUGUST. Reprodus un pelican.

Rv: PRIMĂRIA MUNICIPIULUI TULCEA. ROMANIA. Pe fundal nava Republica.

4. Medalia dedicată Zilelor Municipiului Tulcea Ediția a V-a, 2003

Av: Pe fundal un vapor pe Dunăre. ZILELE MUNICIPIULUI TULCEA. EDIȚIA A V-A.

Rv: Stema municipiului. ROMÂNIA MUNICIPIUL TULCEA.

5. Placheta 125 ani de la revenirea Dobrogei la Patria – Mamă România 2003

Medalia unifață cu legenda: ROMÂNIA CONSILIUL JUDEȚEAN TULCEA. Placheta unifață cu legenda: „...această zi să devie pentru această parte a României începutul unui viitor de pace și de înflorire, începutul bunului traiu și al înfrățirii între fiii aceleași țări”. Proclamația

lui Carol I – 14 Noiembrie 1878. 125 ANI DE LA REVENIREA DOBROGEI LA PATRIA MAMĂ – ROMÂNIA 14 NOIEMBRIE 1878 – 2003.

6. Medalia centenarul nașterii pictorului Alexandru Ciucurencu 2003

Av: Efigia pictorului în relief.

Rv: 100 DE ANI DE LA NAȘTEREA PICTORULUI ALEXANDRU CIUCURENCU 1903 – 2003.

7. Placheta 15 ani de cooperare Aveyron –

Tulcea 2007

Placheta este unifață. Legenda în limba franceză și limba română: 15 ANI DE COOPERARE AVEYRON FRANCE – TULCEA ROMÂNIA. CONSEIL GÉNÉRAL DE L'AVEYRON - CONSILIUL JUDEȚEAN TULCEA. 1992 – 2007.

¹ Costel Ilie, *Medalii și Decorațiuni Românești din Colecțiile Muzeului de Istorie Galați*, Danubius, Seria Cataloage și Colecții, I, Galați, 1994, p. 1.

² Alexandru Ievreinov, Octavian Iliescu, *Medalii Privitoare la Istoria Românilor Repertoriu Cronologic 1551-1998*, București, 1999, p. 5.

³ *Ibidem*, p. 7.

⁴ *Ibidem*.